

Procesevaluatie Expeditieregeling

Tussenrapportage evaluatie
Expeditieregeling

- EINDRAPPORT -

Auteurs

Rosanne Schaap
Henri Bussink
Tamara Doeve
Inge Otto

Amsterdam, 13 september 2023
Publicatienr. 22153

© 2023 RegioPlan, in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van RegioPlan. RegioPlan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Achtergrond	1
1.3 Doelen en onderzoeksvragen	2
1.4 Onderzoeksactiviteiten	2
2 Resultaten procesevaluatie	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Agendavorming	5
2.3 Beleidsvoorbereiding & beleidsbepaling	5
2.4 Beleidsuitvoering	8
2.5 Beleidsevaluatie	15
3 Conclusies en aanbevelingen	19
3.1 Inleiding	19
3.2 Conclusies	19
3.3 Aanbevelingen voor het tweede tijdvak	20



REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Inleiding

1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De huidige krapte op de arbeidsmarkt onderstreept dat mensen zo lang mogelijk gezond en vitaal inzetbaar moeten blijven op de arbeidsmarkt. Aandacht voor de ontwikkeling van mensen gedurende hun hele loopbaan en het stimuleren van de duurzame inzetbaarheid moeten ervoor zorgen dat mensen gezond en vitaal inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt tot aan hun pensioen. In mei 2023 introduceerde het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een nieuwe subsidieregeling: de tijdelijke subsidieregeling onderzoek en experimenten duurzame inzetbaarheidsinterventies, ook wel de Expeditieregeling genoemd. De Expeditieregeling heeft als doel om de inzet van interventies, werkwijzen en methodieken gericht op Duurzame Inzetbaarheid (DI) en Leven Lang Ontwikkelen (LLO) te stimuleren. RegioPlan en SEO Economisch Onderzoek evalueren in opdracht van het ministerie van SZW deze regeling.

1.2 Achtergrond

Doelen Expeditieregeling

De Expeditieregeling is een subsidieregeling van het ministerie van SZW die onderzoek en experimenten stimuleert op het gebied van DI en LLO. De regeling is bedoeld om werkgevers- en werknemersorganisaties, onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en andere relevante partijen te ondersteunen bij het (door)ontwikkelen van praktijk- en wetenschappelijke kennis op het gebied van DI en LLO, en deze kennis breed toepasbaar te maken voor bedrijven, sectoren en organisaties. Daarbij wordt een beweging gestimuleerd waarin interventies, werkwijzen en methodieken op het gebied van DI en LLO vaker, beter en sneller worden toegepast. Dit doet de regeling door samenwerkingsverbanden tussen praktijk en onderzoek in de gelegenheid te stellen om te experimenteren en om kennis breder toepasbaar te maken of door te ontwikkelen.

De regeling beoogt door middel van onderzoek een bijdrage te leveren aan de toepassing van praktische en wetenschappelijke kennis in bedrijven, sectoren en organisaties. Het gaat in de regeling over de toepassing van praktische en wetenschappelijke kennis omtrent:

- a. het bevorderen van gezond, veilig en vitaal werken;
- b. het bevorderen van goed werkgeverschap en goed opdrachtgeverschap;
- c. het stimuleren van een leven lang ontwikkelen en arbeidsmobiliteit van werkenden; en
- d. het bevorderen van bewustwording bij werkenden en bedrijven of organisaties en van de eigen regie van werkenden op hun loopbaan.

Aanvragen voor de Expeditieregeling kunnen worden ingediend door samenwerkingsverbanden van minimaal twee partijen; onderzoek en praktijk. Partijen uit de praktijk kunnen bestaan uit werkgevers, Opleidings- en Ontwikkelingsfondsen (O&O-fondsen), werkgevers- en werknemersorganisaties, bedrijven en brancheverenigingen. Daarnaast moet een onderzoeksinstelling ook deel uitmaken van het samenwerkingsverband, omdat de implementatie van onderzoek een essentieel onderdeel van de Expeditieregeling is. De aanvragen die volledig zijn en voldoen aan de minimale inhoudelijke eisen van de regeling worden voorgelegd aan een onafhankelijk adviespanel. Het adviespanel adviseert het ministerie van SZW over de subsidieaanvragen en bestaat uit deskundigen op het gebied van DI en LLO. Het adviespanel beoordeelt onder andere: 1) de mate waarin de activiteit aansluit bij de doelen van de regeling, 2) de mate waarin de activiteit kennis oplevert die urgent en breder toepasbaar is, 3) de kwaliteit van het onderzoek en 4) de mate waarin het samenwerkingsverband geschikt is om de activiteit uit te voeren.

Activiteiten, budget en looptijd Expeditieregeling

De regeling is opgedeeld in twee onderdelen:

- Activiteit A: Experimenten op de werkvloer. Het ontwikkelen, uitvoeren en onderzoeken van experimenten in bedrijven of organisaties om zo de ontwikkeling van nieuwe praktijken en inzichten te ondersteunen. Voor Activiteit A wordt zowel in 2022 als in 2024 drie miljoen euro beschikbaar gesteld. Voor iedere aanvraag is 150.000 tot één miljoen euro beschikbaar en de looptijd van de activiteit is één tot twee jaar.

- Activiteit B: Implementeren en evalueren van bestaande praktijken. Het breder toepasbaar maken van praktijk- of wetenschappelijke kennis via het implementeren van interventies, werkwijzen of methodieken en het door onderzoek bepalen van kritische succesfactoren. Voor Activiteit B is zowel in 2022 als in 2024 twaalf miljoen euro beschikbaar. Voor iedere aanvraag is één tot vier miljoen euro beschikbaar en de looptijd van de activiteit is twee tot vier jaar.

1.3 Doelen en onderzoeksvragen

De kwalitatieve evaluatie van de Expeditieregeling biedt meer kennis over het proces (procesevaluatie), de effecten en verklaringen voor effecten (effectevaluatie) van de Expeditieregeling. Het huidige rapport is een tussenrapportage die zich alleen focust op de procesevaluatie van de Expeditieregeling. Het doel van deze tussenrapportage is om het proces van de regeling te verbeteren, zodat de regeling uiteindelijk doeltreffender en doelmatiger wordt. De effectevaluatie verschijnt in 2025. De procesevaluatie biedt meer inzicht in de aanloop naar de eerste aanvraagperiode, de aanvraagprocedure, de communicatie rondom de regeling en het beoordelingsproces. Deze informatie kan gebruikt worden om de tweede aanvraagperiode (nog) beter in te richten.

Voor de procesevaluatie hanteren we de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe zag het proces eruit, is dit uitgevoerd volgens plan? Sluit het proces aan bij het doel van de regeling? (beleidsinrichting, inrichting proces, communicatie, beoordeling)
2. Wat is het bereik geweest? (a. uitputting van het budget, b. hoeveel aanvragen, c. verdeling over sectoren, d. doelgroepen en e. looptijd van activiteiten)
3. Wat is de waardering en ervaring van (niet-)aanvragers, beleidsmakers en het adviespanel als het gaat om a) informatie en voorlichting, b) aanvraagproces, c) beoordelingsprocedure en d) verantwoordingsprocedure?
4. Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden voor het proces van het tweede tijdvak?

1.4 Onderzoeksactiviteiten

Voor de procesevaluatie zijn de onderstaande onderzoeksactiviteiten uitgevoerd:

- **Opstellen van een beleidstheorie:** de eerste stap in het onderzoek was het reconstrueren van de beleidstheorie achter de Expeditieregeling. De beleidstheorie hebben we rondom de verschillende fasen van de beleidscyclus gereconstrueerd; 1) agendavorming, 2) beleidsvoorbereiding, 3) beleidsbepaling, 4) beleidsuitvoering en 5) beleidsevaluatie. Voor de reconstructie van de beleidstheorie hebben we een deskresearch uitgevoerd van inhoudelijke documenten over de Expeditieregeling, relevante Kamerbrieven, Memorie van Toelichting en beleidsnota's. Ook hebben we de ingediende aanvragen, beoordelingen en adviezen van het adviespanel bekeken, en per aanvraag een korte schets gemaakt.
- **Gesprekken met ministerie van SZW en het adviespanel:** voor de procesevaluatie en het verder aanvullen van de beleidstheorie zijn we vervolgens in gesprek gegaan met betrokken beleidsmakers die een rol hebben gehad in de aanloop naar de eerste aanvraagperiode, aanvraagprocedure, communicatie rondom de regeling en het beoordelingsproces. Dit waren beleidsmakers van de directies arbeidsverhoudingen (AV), Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden (WBJA) en Uitvoering van Beleid (UvB). Ook zijn we in gesprek gegaan met elk afzonderlijk lid van het adviespanel dat een rol heeft gehad in het beoordelingsproces.
- **Gesprekken met de hoofdaanvragers:** voor de procesevaluatie zijn zowel gesprekken gevoerd met de hoofdaanvragers van goedgekeurde aanvragen als de hoofdaanvragers van afgekeurde aanvragen. In totaal zijn dit negen gesprekken. Er is één hoofdaanvrager van een afgewezen aanvraag die we niet konden spreken, omdat deze de bezwaarprocedure wil afwachten.

- **Enquête onder niet-aanvragers:** er is een enquête uitgezet onder alle werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, branche- en beroepsorganisaties en O&O-fondsen waar een e-mailadres van bekend is en die geen aanvraag hebben ingediend voor de Expeditieregeling. Dat zijn ongeveer 335 genodigden. Ongeveer een op de drie heeft de vragenlijst geopend en de eerste vraag ingevuld, dat zijn 123 respondenten. Daarvan hebben 75 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld. Het gaat hierbij om een kwalitatief inzicht en niet noodzakelijk om een representatief beeld van alle potentiële aanvragers.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de resultaten van de procesevaluatie rondom de verschillende fasen van de beleidscyclus beschreven (de beleidstheorie van de procesevaluatie). De verschillende fasen van de beleidscyclus hebben we voor de Expeditieregeling op de volgende manier ingevuld:

- **Agendavorming (1):** in deze fase beschrijven we welke signalen er waren over de maatschappelijke behoefte voor het (door)ontwikkelen en breder toepasbaar maken van praktijk- en wetenschappelijke kennis over DI en LLO.
- **Beleidsvoorbereiding & Beleidsbepaling (2&3):** in deze fase besteden we aandacht aan het samenspel tussen het signaleren van problemen of behoeften, de keuze voor een tijdelijke subsidieregeling en de afwegingen die zijn gemaakt bij deze beslissing. Ook wordt beschreven wie er betrokken waren bij het vormgeven van de subsidieregeling, en wat het onderscheid is met andere regelingen op het gebied van DI en LLO.
- **Beleidsuitvoering (4):** in deze fase wordt de Expeditieregeling uitgevoerd en beschrijven we de manier waarop de regeling kenbaar is gemaakt, het bereik van de regeling, het aanvraag- en beoordelingsproces, het samenwerkingsverband en de rol en ervaringen van het adviespanel met het beoordelen van de aanvragen.
- **Beleidsvaluatie (5):** in deze fase evalueren we het proces van de Expeditieregeling en beschrijven we knel- en verbeterpunten voor de regeling, en mogelijke oplossingen.

In het derde en laatste hoofdstuk 'Conclusies en aanbevelingen' geven we antwoord op de onderzoeksvragen en aanbevelingen voor het tweede tijdvak van de Expeditieregeling.



REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Resultaten proces- evaluatie

2

2 Resultaten procesevaluatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de procesevaluatie om meer inzicht te geven in het proces en bereik van de eerste aanvraagperiode, en hoe dit is ervaren door betrokken beleidsmakers, het adviespanel en (niet-)aanvragers. De resultaten van de procesevaluatie reconstrueren we rondom de verschillende fases van de beleidscyclus: agendavorming, beleidsvoorbereiding, beleidsbepaling, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie.

2.2 Agendavorming

De Expeditieregeling is hoger op de beleidsagenda gekomen omdat er een maatschappelijke behoefte is voor het (door)ontwikkelen en breder toepasbaar maken van praktijk- en wetenschappelijke kennis over DI en LLO. Bovendien gaven verschillende leden van het adviespanel aan dat er meer aandacht is voor DI en LLO, om ervoor te zorgen dat mensen langer, en zo gezond en productief mogelijk kunnen blijven deelnemen aan het arbeidsproces. De noodzaak komt voort uit de voortgaande vergrijzing, en is breed onderschreven in het pensioenakkoord. Hierdoor is er een grote praktijkbehoefte (van werknemers- en werkgeversorganisaties) om te onderzoeken wat voor maatregelen op het gebied van DI en LLO wel en niet werken, en ook om dit wetenschappelijk te valideren. Ook vinden vakbonden en sociale fondsen het belangrijk dat kennis over DI en LLO wordt vertaald naar de praktijk, met name omdat werkgevers hier ook een grote rol in hebben.

Vanuit het pensioenakkoord is geld vrijgemaakt voor het meerjarig investeringsprogramma DI en LLO (MIP). De Expeditieregeling is onderdeel van het meerjarig investeringsprogramma DI en LLO (MIP) dat wil bijdragen aan het sneller, vaker en breder toepasbaar maken van praktische en wetenschappelijke kennis op het gebied van DI en LLO bij bedrijven en organisaties. Om dit te bereiken heeft het MIP twee sporen: 1) het creëren van urgentie en het stimuleren van bewustwording op het terrein van DI en LLO bij werkgevers en werkenden en 2) het ontwikkelen, ophalen, verspreiden en breder toepasbaar maken van praktijk en wetenschappelijke kennis. Het startpunt van het MIP is een Quickscan¹ waaruit blijkt dat er veel praktijk- en wetenschappelijke kennis beschikbaar is over interventies, werkwijzen en methodieken die bijdragen aan het bevorderen van DI en/of LLO in een sector, branche of organisatie. Ook is veel kennis uit de praktijk nog niet onderbouwd, gevalideerd, of te vertalen naar andere organisaties of sectoren. Hieruit wordt geconcludeerd dat de huidige praktijk- en wetenschappelijke kennis onvoldoende wordt toegepast en beperkt breed toepasbaar is.

2.3 Beleidsvoorbereiding & beleidsbepaling

Het pensioenakkoord heeft vanaf 2020 structureel 10 miljoen euro per jaar vrijgemaakt voor het MIP. Dit geld wordt gebruikt om werkenden en werkgevers te stimuleren om te investeren in DI en LLO. Het MIP biedt hierbij ondersteuning door het ontwikkelen van kennis en tools, het delen van best practices en het verbinden van partners. De activiteiten binnen het MIP zijn in samenspraak met sociale partners opgezet. Binnen de structurele 10 miljoen is van 2021 tot en met 2024, ca. 7,5 miljoen per jaar gereserveerd voor de Expeditieregeling.

Er is gekozen voor een subsidieregeling vanuit de behoefte om (nieuwe) praktijk- en wetenschappelijke kennis over DI en LLO (door) te ontwikkelen en breder toepasbaar te maken. Volgens beleidsmakers spelen werkgevers en werknemers een belangrijke rol in DI en LLO op de werkvloer. De overheid kan hierin een faciliterende rol spelen. Dit kan bijvoorbeeld door subsidies te verlenen, waardoor de financiële drempel voor werkgevers en werknemers wordt verlaagd. Subsidies door de overheid kunnen in het algemeen worden gebruikt voor het financieren van opleidingen, cursussen, trainingen en andere activiteiten die bijdragen aan DI en LLO. Bij subsidieregelingen wordt er vaak om een cofinanciering gevraagd.

¹ <https://www.hoewerktnederland.nl/publicatieoverzicht/quicksan-duurzame-inzetbaarheid-en-leven-lang-ontwikkelen>

Bij specifiek de Expeditieregeling is ervoor gekozen om de loonkosten van de personen die zich in de organisatie van een van de partijen van het samenwerkingsverband bezighouden met de uitvoering van de activiteit voor de volle honderd procent te financieren. Beleidsmakers hebben daarnaast aangegeven dat het van belang is dat sociale partners deze regeling onderschrijven, omdat werknemers- en werkgeversorganisaties essentieel zijn voor het bereiken van bedrijven die willen deelnemen aan activiteiten binnen de Expeditieregeling. Ook is het van belang dat de regeling samen met sociale partners is ingericht, vanuit de gedachte dat dit het gebruik van de regeling bevordert. Over het algemeen waren potentiële (mede-)aanvragers niet betrokken bij de totstandkoming van de regeling. Een aantal (mede-)aanvragers was iets eerder op de hoogte gesteld van de regeling, omdat zij betrokken waren bij de uitwerking van het pensioenakkoord, waaruit de Expeditieregeling is voortgekomen, en zo indirect betrokken waren bij de totstandkoming van de regeling; bijvoorbeeld omdat een persoon ook betrokken is bij de Stichting van de Arbeid of om een andere reden door het ministerie om input is gevraagd. Dit was slechts bij een paar aanvragers het geval.

Een subsidie is een klassiek instrument dat partijen stimuleert om in beweging te komen, en waarbij het initiatief voor activiteiten gericht op DI en LLO ook bij partijen in de praktijk ligt. Beleidsmakers merken daarbij op dat activiteiten vaak in de praktijk worden uitgevoerd, maar dat ze niet altijd geëvalueerd worden, waardoor kennis over wat wel en niet werkt verdwijnt. Het (door)ontwikkelen en toepasbaar maken van kennis is van belang omdat er heel veel maatregelen beschikbaar zijn op het gebied van DI en LLO, maar we nog onvoldoende weten wat nu het beste werkt. Daarom is er in de Expeditieregeling een subsidieregeling gecombineerd met een kennisregeling. Dit betekent dat niet alleen het gebruik van interventies, werkwijzen en methodieken op het gebied van DI en LLO wordt gestimuleerd, maar ook het (door)ontwikkelen van kennis en onderzoek dat zich richt op de toepasbaarheid van kennis. Daarmee wijkt de Expeditieregeling af van klassieke subsidieregelingen.

Tenderprocedure

Uit de gesprekken met beleidsmakers kwam naar voren dat in de Expeditieregeling gebruik is gemaakt van een kennisregeling in combinatie met een procedure die grotendeels lijkt op een tender. Een tenderprocedure wordt vaak ingezet bij een beoordeling van een grote hoeveelheid aanvragen die op eenzelfde moment ingediend worden en moeten leiden tot een rangschikking waarbij de kwalitatief beste aanvragen het hoogst eindigen en met voorrang in aanmerking komen voor subsidie totdat het subsidieplafond is bereikt. Bij de Expeditieregeling is niet gekozen voor een vast moment waarop aanvragen worden ingediend, maar is gewerkt met tranches. Een dergelijk proces is ongebruikelijk voor beleidsmakers van SZW die vaak werken met subsidies op volgorde van inschrijving of op basis van loting worden uitgevoerd. Terwijl in de Expeditieregeling de inhoudelijke component juist essentieel was bij de beoordeling van de aanvragen. Voor het beoordelen van de aanvragen is een adviespanel ingeschakeld om de aanvragen op basis van inhoudelijke geschiktheid te rangschikken. De nadruk op de inhoudelijke component in de procedure heeft het proces complex gemaakt, omdat het juridisch en praktisch veel met zich meebrengt en beleidsmakers van de directie AV en UvB geen ervaring hadden met tenderprocedures. Daarom vroeg de directie WBJA zich af waarom er niet voor is gekozen om de regeling te laten uitvoeren door een partij die ervaring heeft met het uitzetten van subsidies voor onderzoeken, zoals NWO of OCW. In de Expeditieregeling is gebruikgemaakt van een vorm die nog niet eerder is uitgevoerd, en daarom was het voor alle partijen lastig om vooraf goed te overzien wat voor gevolgen dit had voor de inrichting van de regeling. Volgens de WBJA was het achteraf wenselijk dat zij bij de start van de regeling intensiever in het proces betrokken zouden worden voor advies en ondersteuning.

Subsidieregeling voor het doorontwikkelen en breder toepasbaar maken van kennis

Het adviespanel beschrijft dat een subsidieregeling de meest logische, en een relatief gemakkelijke keuze is om ervoor te zorgen dat kennis op het gebied van DI en LLO verder wordt doorontwikkeld en breder toepasbaar wordt gemaakt in de praktijk. Zij vinden het een logische keuze omdat het partijen stimuleert om actie te ondernemen en het niet wenselijk is dat de overheid bepaalt welke methodieken of interventies op het gebied van DI en LLO worden ingezet, maar dat dit juist aan partijen in de praktijk moet worden overgelaten. Tegelijkertijd heeft het adviespanel ook twijfels bij de inzet van de Expeditieregeling; enkele leden van het adviespanel vragen zich af of een subsidie voldoende is voor duurzame ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, en of projecten op de lange termijn resultaten opleveren. Er is

naast een subsidie nog meer nodig voor het borgen van effecten. Het kritiekpunt van het adviespanel kan deels weerlegd worden doordat de Expeditieregeling verder bijdraagt aan de doelen van het MIP doordat kennis die voortkomt uit deze regeling openbaar beschikbaar is en wordt verspreid via andere activiteiten van het MIP. Daarnaast, worden overheid, sectororganisaties, werkgevers- en werknemersorganisaties en wetenschap in een zogeheten ‘verbindingstafel’ bij elkaar gebracht om kennis uit te wisselen en om samen activiteiten op te zetten die bijdragen aan een snellere en betere toepassing in de praktijk.

Onderscheid met andere regelingen

Er bestaan diverse regelingen met als doel investeringen in DI en LLO te stimuleren bij met name bedrijven en sectoren. In tabel 2.1 hebben we de Expeditieregeling vergeleken met andere regelingen op het gebied van DI en LLO. Dit zijn bijvoorbeeld de SLIM-regeling en de Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden (MDIEU). Bij deze al bestaande regelingen gaat het met name om de financiële ondersteuning bij de implementatie, terwijl in de praktijk ook nog behoefte is aan kennis; kennis over wat nu een goede interventie is, hoe kennis kan worden vertaald naar de praktijk en hoe kennis succesvol geïmplementeerd kan worden in de praktijk. De Expeditieregeling onderscheidt zich van andere regelingen door meer de focus te leggen op die kennisontwikkeling en het breder toepasbaar maken van kennis.

Tabel 2.1 Regelingen op het gebied van DI en LLO

	MDIEU ²	SLIM-regeling ³	STAP-budget ⁴	Nederland leert door ⁵	NL leert door met de inzet van sectoraal maatwerk ⁶	Expeditieregeling ⁷
Volledige naam	Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden	Stimuleringsregeling leren en ontwikkelen in mkb-ondernemingen	STimulering Ar-beidsmarkt Po-sitie-budget	Nederland leert door	NL leert door met de inzet van sectoraal maatwerk	Tijdelijke subsidie-regeling onderzoek en experimenten duurzame inzetbaarheidsinterventies
Doel	Faciliteren van maatwerkafspraken over duurzame inzetbaarheid en eerder uittreden binnen sectoren en arbeidsorganisaties.	Leren en ontwikkelen in het mkb vanzelfsprekend maken.	Individueel leeren ontwikkelen budget bieden voor iedereen met een band** met Nederlandse arbeidsmarkt.	Iedereen tussen de 18 jaar en de pensioengerechtigde leeftijd helpen om te blijven ontwikkelen en positie op arbeidsmarkt te versterken door gratis (online) scholingstrajecten aan te bieden.	Werkenden die hun baan dreigen te verliezen via hun sector ondersteunen in het behouden van werk of het vinden van ander werk, d.m.v. ontwikkeladvies, begeleiding naar ander werk, scholing of een EVC-procedure.	Een impuls geven aan het breder toepassen van wetenschappelijke en praktijkkennis op het gebied van Duurzame Inzetbaarheid (DI) en Leven Lang Ontwikkelen (LLO).
Thema	DI	LLO	LLO	LLO	LLO	DI & LLO

² Documenten over de MDIEU-regeling zijn te vinden via: <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/maatwerkregeling-duurzame-inzetbaarheid--eerder-uittreden-mdieu> en <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/maatwerkregeling-duurzame-inzetbaarheid--eerder-uittreden-mdieu/menukaart-mdieu--regeling> en <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044728/2023-05-04>.

³ Documenten over de Slim-regeling zijn te vinden via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-ontwikkelen/leven-lang-ontwikkelen-financiele-regelingen/slim-regeling> ; <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/slim> ; <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/slim/overzicht-aanvraagcriteria>.

⁴ Documenten over de STAP-regeling zijn te vinden via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-ontwikkelen/leven-lang-ontwikkelen-financiele-regelingen/stap-budget> ; <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-2f13c00a-84a0-4aec-a08d-02bf540af176/pdf>.

⁵ Documenten over Nederland leert door zijn te vinden via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-ontwikkelen/leven-lang-ontwikkelen-financiele-regelingen/nederland-leert-door>.

⁶ Documenten over de regeling NL leert door met de inzet van sectoraal maatwerk zijn te vinden via: <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/tijdelijke-subsidieregeling-nl-leert-door-met-inzet-van-sectoraal-maatwerk>.

⁷ Documenten over de Expeditieregeling zijn te vinden via: <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/expeditie-regeling>; <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-ontwikkelen/leven-lang-ontwikkelen-financiele-regelingen/expeditie-regeling>.

	MDIEU	SLIM-regeling	STAP-budget	Nederland leert door	NL leert door met de inzet van sectoraal maatwerk	Expeditieregeling
Aanvragers	Samenwerkingsverbanden van sociale partners in sectoren. Brancheorganisaties, O&O-fondsen en arbeidsorganisaties kunnen deel zijn van een samenwerkingsverband.	Mkb-ondernemingen; samenwerkingsverbanden in het mkb; grootbedrijven uit de sectoren landbouw, horeca en recreatie.	Individuele werkende of werkzoekenden tussen de 18 en pensioengerechtigde leeftijd	Individuele werkenden (in loondienst, met een flexibel contract, zelfstandigen, zzp'ers) of werkzoekenden tussen de 18 en pensioengerechtigde leeftijd	Samenwerkingsverband van sectoren, werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, O&O-fondsen en andere betrokkenen.	Samenwerkingsverband met ten minste partij uit praktijk (O&O-fonds, werkgevers- of werknemersorganisatie, brancheorganisatie) en een onderzoeksinstelling.
Cofinanciering*	Ja, 25-100%	Ja, 60-80%	Nee, 100% tot €1000	Nee, scholingstrajecten zijn gratis	Nee, 100% tot €2000 per deelnemer	Nee
Aard van financiering	Tijdelijk	Structureel	Tijdelijk	Tijdelijk	Tijdelijk	Tijdelijk

* De rij 'Cofinanciering' is te lezen als: is er cofinanciering nodig (ja/nee), en 'De subsidie bedraagt x procent van de subsidiabele kosten'.

** Met 'een band met de Nederlandse arbeidsmarkt' bedoelt het ministerie van SZW dat aanvragers van het STAP-budget aan drie criteria voldoen. Zij dienen (1) ten minste 18 jaar oud te zijn, maar jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, (2) een burger van de EU of een familielid van een Unieburger te zijn, én (3) in de periode van twee jaar en drie maanden tot drie maanden voorafgaand aan de aanvraag ten minste zes maanden verzekerd te zijn voor de volksverzekeringen (Kennisdokument Subsidieregeling STAP-budget, SZW 2022). <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-acb881ca580f7056f752ec6797477e62a9597efd/pdf>.

In overeenstemming met de beleidsdocumenten komt uit de gesprekken met beleidsmakers en het adviespanel ook naar voren dat de Expeditieregeling zich onderscheidt van andere regelingen doordat het naast een stimuleringsregeling ook een kennisregeling is. Andere regelingen stimuleren alleen het gebruik van interventies, werkwijzen en methodieken. Ook kan bij de Expeditieregeling niet één partij een aanvraag indienen, maar moet dit samen met een onderzoeksinstelling. Daarmee kunnen in de Expeditieregeling de implementatie van interventies, werkwijzen en methodieken die in ontwikkeling zijn en/of op kleine schaal worden toegepast, op grotere schaal worden getoetst in de praktijk. Daarnaast bevat de Expeditieregeling, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de STAP-regeling die zich richt op individuele werknemers, een grote betrokkenheid van sociale partners wat het draagvlak voor maatregelen vergroot en daarmee ook de kans dat een maatregel breder wordt toegepast.

Enkele leden van het adviespanel vinden dat de Expeditieregeling deels overlappend is met andere regelingen. Interventies, werkwijzen en methodieken die in de Expeditieregeling worden toegepast, kunnen ook via andere regelingen worden aangeboden. Maar het adviespanel is ook van mening dat de Expeditieregeling voldoende onderscheidend is van andere regelingen, omdat het uiteindelijke doel anders is (kennis opbouwen en breder toepassen) en dat er een andere aanvliegroute is, omdat er bij andere regelingen aanvragen gedaan kunnen worden vanuit individuele werknemers, werkgevers of sectoren.

2.4 Beleidsuitvoering

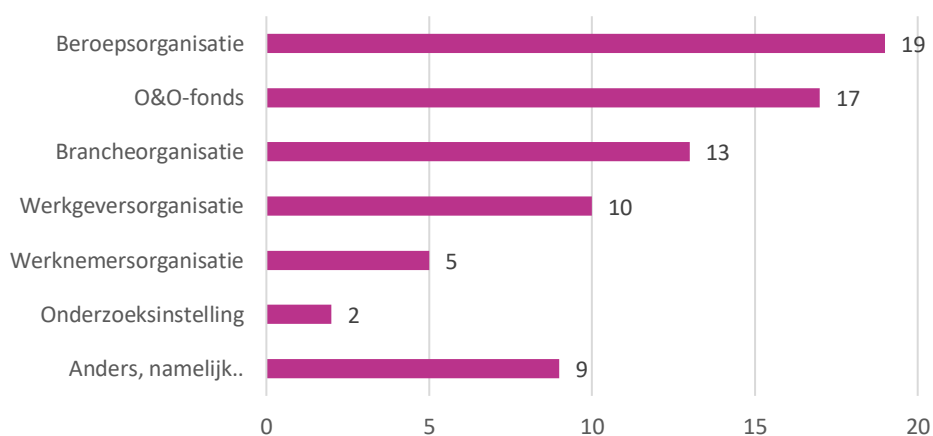
Bekendheid van de regeling onder potentiële aanvragers

Het eerste subsidieaanvraagtijdvak van de Expeditieregeling was geopend van 23 mei tot 24 juni 2022. Voor het bekend maken van de regeling is een factsheet beschikbaar gesteld en actief verspreid. Ook is er een webinar gehouden voor potentiële aanvragers, en is de regeling via bestaande contacten van het ministerie onder de aandacht gebracht. Potentiële aanvragers konden ook vragen stellen bij de directie UvB. Volgens enkele beleidsmakers was de webinar niet interactief genoeg en was het vooral gericht op het zenden van informatie. In het vervolg zouden deelnemers meer mogelijkheden moeten krijgen om vragen te stellen. Van de aanvragers met wie is gesproken heeft maar één samenwerkingsverband aangegeven dat zij aanwezig waren bij de webinar. De meeste zijn op de hoogte gesteld van de regeling via hun eigen netwerk. Sommige samenwerkingsverbanden hadden de ervaring dat zij pas laat op de

hoogte werden gesteld van de Expeditieregeling. Hierdoor hadden samenwerkingsverbanden weinig tijd om een aanvraag op te stellen. Een medewerker van een van de samenwerkingsverbanden was bijvoorbeeld via de Stichting van de Arbeid betrokken bij de totstandkoming van de regeling, en dus in een vroeg stadium ervan op de hoogte dat er een subsidieoproep aan zat te komen. Deze medewerker geeft vervolgens aan niet door het ministerie op de hoogte te zijn gehouden van de verdere ontwikkelingen en het precieze moment van openstelling van deze regeling.

Er is een vragenlijst uitgezet onder potentiële aanvragers die door 75 respondenten bijna volledig is ingevuld. De invullers zijn voornamelijk beroepsorganisaties, brancheorganisaties en O&O-fonds. Het gaat hierbij om een kwalitatief inzicht en niet noodzakelijk om een representatief beeld van alle potentiële aanvragers.

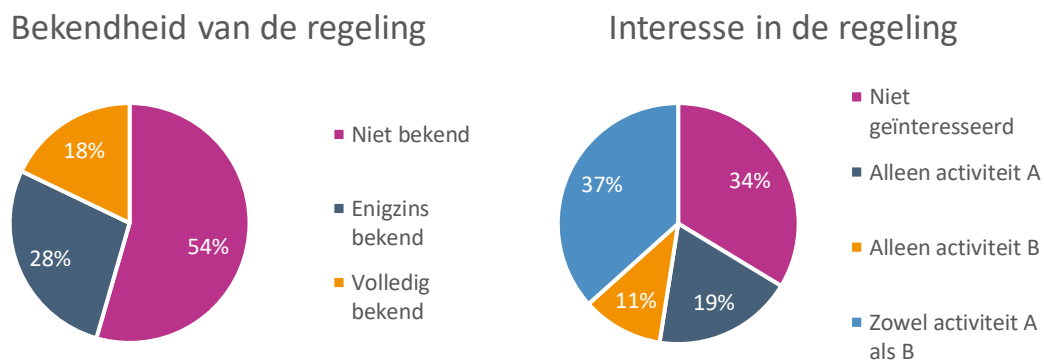
Figuur 2.1 Typen organisaties in de enquête onder potentiële aanvragers



Bron: enquête onder potentiële aanvragers (n=75)

Iets minder dan de helft van de respondenten is bekend met de Expeditieregeling (figuur 2.2). Bijna één op de vijf respondenten zegt volledig bekend te zijn met de regeling. De respondenten die niet bekend zijn met de regeling hebben in de enquête uitleg ontvangen over de regeling en alle respondenten hebben de vraag gekregen of ze interesse hebben in de regeling. Slechts een op de drie respondenten heeft geen interesse in de Expeditieregeling. De meerderheid van de respondenten heeft interesse in één of beide activiteiten van de regeling (67%). Daarvan heeft 37 procent interesse in zowel activiteit A als activiteit B. Van de respondenten die interesse hebben in de regeling zegt een derde aan daadwerkelijk deelname overwogen te hebben als hoofd- of medeaanvrager.

Figuur 2.2 Bekendheid van en interesse in de Expeditieregeling



Bron: enquête onder potentiële aanvragers (Bekendheid n=123; Interesse n=101)

De meest voorkomende redenen voor een gebrek aan interesse zijn onduidelijke of ongunstige subsidievoorwaarden of een onduidelijke of ingewikkelde aanvraagprocedure. Een respondent heeft in het ‘anders, namelijk’-vak gereageerd met: “Voor kleine organisaties die niet gericht zijn op projectsubsidies zijn de administratieve verplichtingen bij dergelijke regelingen meestal veel te complex en duur. Natuurlijk kan een adviesbureau worden ingeschakeld, maar dan is het uiteindelijke rendement van de subsidie erg laag en omgeven met veel risico’s”. De respondenten geven in de vragenlijst aan dat ze de regeling vaak niet goed genoeg kennen of onvoldoende capaciteit hebben voor de uitvoering, of zelfs om zich te verdiepen in de regeling. Ook stellen respondenten dat er een te korte doorlooptijd is om de activiteiten uit te voeren en dat het op voorhand onduidelijk is wat de administratieve verplichtingen zijn.

De respondenten die wel overwogen hebben om zich in te schrijven, maar dit niet hebben gedaan, zeggen veelal dat een onduidelijke en/of ingewikkelde aanvraagprocedure de reden is geweest om zich niet in te schrijven (zie figuur 2.3). Bij ‘anders, namelijk’ wordt er aangegeven dat de potentiële aanvragers al gebruikmaken van andere regelingen op het gebied van DI. Ook zegt een respondent: “We hebben onze handen vol aan MDIEU.”

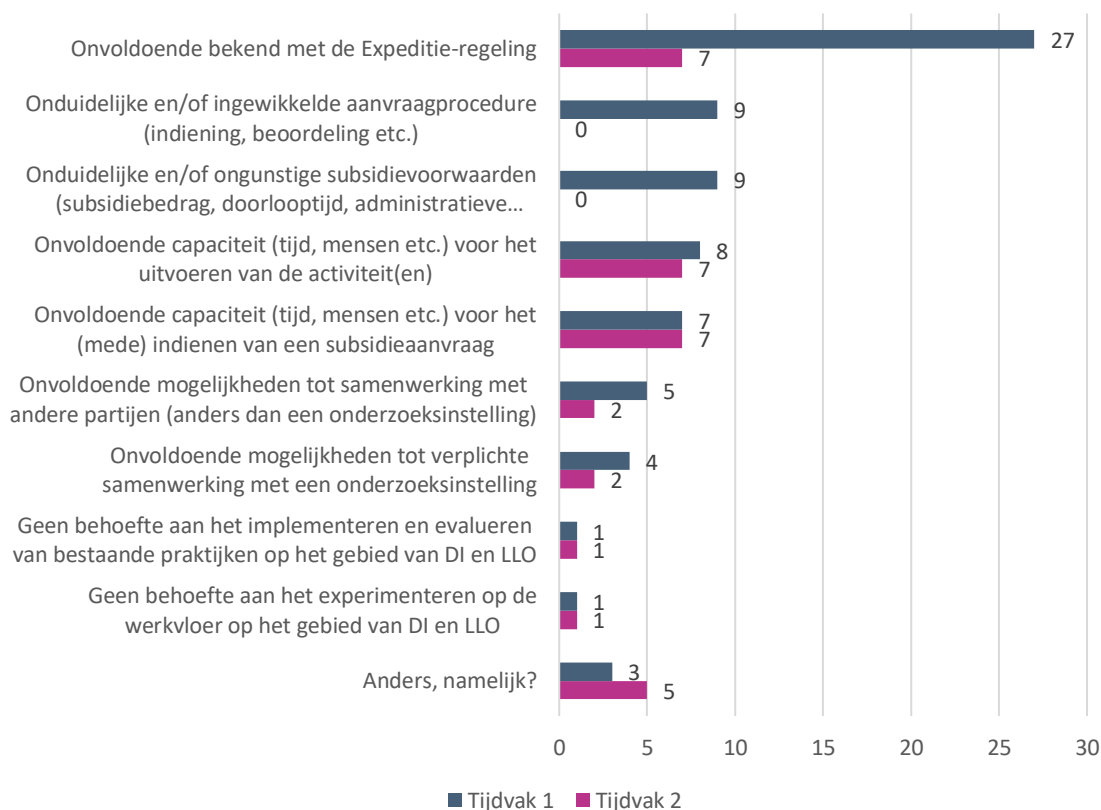
Figuur 2.3 Redenen om niet in te schrijven op de regeling



Bron: enquête onder potentiële aanvragers (n=22)

Figuur 2.4 laat de redenen zien waarom potentiële aanvragers de Expeditieregeling niet hebben overwogen in het eerste of tweede tijdvak. In het eerste tijdvak was de belangrijkste reden dat de aanvragers niet bekend waren met de regeling. Daarnaast waren de procedures en voorwaarden onduidelijk of ingewikkeld.

Figuur 2.4 Redenen om geen aanvraag te overwegen in tijdvak 1 of 2



Bron: enquête onder potentiële aanvragers (tijdvak 1 n=65, tijdvak 2 n=13)

Van de respondenten die geïnteresseerd zijn in de subsidieregeling zegt twee derde geïnteresseerd te zijn om een aanvraag in te dienen in het tweede tijdvak. 38 procent (17 respondenten) overweegt dit te doen alleen als hoofdaanvrager, 7 procent alleen als medeaanvrager en 20 procent (9 respondenten) zowel als hoofd- of medeaanvrager. Van de 45 respondenten die deze vraag hebben beantwoord zeggen er 16 dat ze ondanks interesse niet overwegen om een aanvraag in te dienen in het tweede tijdvak. De belangrijkste redenen om het niet te doen zijn ten eerste onvoldoende capaciteit voor zowel het indienen van de aanvraag als de uitvoering van de activiteiten en ten tweede onvoldoende bekendheid met de regeling.

Bereik van de aanvraag

Na het eerste tijdvak zijn er tien aanvragen ingediend. Daarvan zijn er vier aanvragen positief beoordeeld, zijn er vier aanvragen op inhoud afgewezen, is er één aanvraag afgewezen omdat deze niet voldeed aan de subsidievoorwaarden, en is er één aanvraag teruggetrokken. Voor Activiteit A zijn er twee aanvragen ingediend, die beide zijn afgewezen door het adviespanel en waardoor het totale budget van 3 miljoen voor Activiteit A niet is benut. Volgens enkele leden van het adviespanel was er in de aanvraag onvoldoende ruimte voor projecten die zijn gericht op het ontwikkelen, uitvoeren en onderzoeken van experimenten (Activiteit A), en is het voor meer aanvragen op Activiteit A belangrijk dat er in subsidieregelingen meer experimenteerruimte wordt geboden en voldoende creativiteit wordt aangeboord.

Voor Activiteit B zijn er acht aanvragen ingediend, waarvan er vier aanvragen zijn gehonoreerd. Het budget voor Activiteit B was 12 miljoen. Met de toewijzing van vier aanvragen is het budget voor 87 procent uitgeput. Verder zijn de aanvragen vanuit allerlei verschillende sectoren ingediend, variërend van twee aanvragen uit de creatieve sector tot aanvragen uit de techniek, metaal, tuinbouw, productiebedrijven en de zorgsector. De looptijd van de aanvragen zit tussen de 24 en 48 maanden.

Aanvraag- en beoordelingsproces

Ervaringen van het adviespanel en beleidsmakers met de voorwaarden en het aanvraagproces

Uit de gesprekken met het adviespanel kwam naar voren dat de voorwaarden onduidelijk waren en zij het aanvraagproces voor aanvragers ingewikkeld vonden. Hierdoor bestond er volgens het adviespanel veel verschil in de kwaliteit van de aanvragen. Beleidsmakers vertelden ook dat zij de kwaliteit van de aanvragen laag vonden, ook gezien het feit dat er tien aanvragen zijn ingediend, waarvan er met moeite vier positief zijn beoordeeld. Beleidsmakers merkten dat aanvragers worstelden met het opstellen van aanvragen; ze bevatten goede ideeën, maar het was niet goed opgeschreven. Hierdoor had het adviespanel ook moeite met het beoordelen ervan.

Een van voorwaarden die onduidelijk was voor het adviespanel en beleidsmakers, is het onderscheid tussen Activiteit A en B. Hierdoor werden aanvragen ingediend onder activiteit B, terwijl het door het adviespanel meer werd gezien als een aanvraag voor Activiteit A. Activiteiten werden bijvoorbeeld onder Activiteit B geschaard, omdat het doel was om een activiteit breder toepasbaar te maken. Maar deze activiteit was tot dusver op kleine schaal toegepast en nog niet bewezen effectief, waardoor het ook onder Activiteit A kon vallen. Enkele leden van het adviespanel vragen zich daardoor af of het onderscheid tussen Activiteit A en B zinvol is.

Volgens het adviespanel was er ook veel variatie in de aanvragen. Aanvragen verschilden in lengte en er bestond veel variatie tussen de begrotingen van de aanvragen. Ook stelden enkele leden van het adviespanel dat zij aanvragen moesten afwijzen omdat sommige onderdelen in de aanvragen ontbraken of niet goed waren uitgewerkt. Dit was ook vervelend voor de aanvragers, omdat zij er veel tijd in gestoken hebben. Voor het adviespanel zou het wenselijk zijn als zij in dergelijke situaties om een toelichting konden vragen bij aanvragers. Daarnaast heeft het adviespanel enkele criteria benoemd die meer aandacht behoeven in de aanvragen en daarom als voorwaarde moeten worden toegevoegd: 1) een probleem-analyse waarin aanvragers uitleggen welk probleem zij oplossen en hoe urgent het is om dit probleem op te lossen (relevantie), 2) een beschrijving van of activiteiten al in gelijksoortige projecten elders bestaan of al in een andere sector zijn uitgevoerd, en waarom het van meerwaarde is om deze activiteit in de huidige sector nogmaals uit te voeren, 3) meer aandacht voor de voortgang en de mate waarin projecten van de grond komen en 4) het concreet maken van de borging van resultaten uit projecten. De overdraagbaarheid was wel een criterium, maar aanvragen bevatte geen concrete voorstellen over het verspreiden van de resultaten in de hele branche of sector en/of voor het verspreiden van resultaten in andere sectoren.

Aanvragen bevatten ook veel herhaling, wat het voor het adviespanel lastig maakte om te bepalen wat de aanvragers van plan waren. Dit kwam grotendeels doordat onderzoeksplan en activiteitenplan apart moesten worden aangeleverd. Volgens het adviespanel zou het beter zijn om hier één plan van te maken. Ook beleidsmakers herkennen dat er bijna geen verbinding was tussen het onderzoeks- en activiteitenplan en dat onderzoekers in de meeste gevallen het onderzoeksplan schreven, en de partijen uit de praktijk het activiteitenplan. Als laatste waren enkele leden van het adviespanel van mening dat het veel tijd en capaciteit kost om een aanvraag in te dienen, zeker omdat het aanvraagtijdstip maar kort geopend was en de voorwaarden onduidelijk en ingewikkeld waren voor aanvragers. Hierdoor kan het zijn dat alleen grotere organisaties met voldoende tijd en middelen de mogelijkheid hadden om een aanvraag in te dienen. Ook kan dit mogelijk een rol hebben gespeeld bij het aantal aanvragen dat is ingediend.

Ervaringen van de aanvragers met de voorwaarden en het aanvraagproces

De aanvragers vinden dat de voorwaarden van de subsidieregeling duidelijk waren aan de voorkant, en hebben een aantal kleine vragen gesteld aan het ministerie ter verduidelijking. Sommige samenwerkingsverbanden stelden dat ze via hun eigen lijntjes met UvB snel antwoord kregen op hun vragen via mail. Er zijn ook aanvragers die vinden dat ze soms wat langer moesten wachten op antwoord of dat de antwoorden vanuit UvB soms voor meer vragen zorgden. De samenwerkingsverbanden van de niet toegewezen aanvragen vonden dat de voorwaarden van de beoordeling achteraf gezien minder helder waren dan vooraf gedacht. Met andere woorden; zij dachten de voorwaarden te begrijpen, maar op basis van de afwijzing blijkt dit niet zo te zijn.

Bij het opstellen van de regeling hadden de meeste aanvragers moeite met de tariefstelling, de omvang van de aanvraag, de tijd die er was om de aanvraag op te stellen en de verhouding tussen het onderzoeksplan en het activiteitenplan. Alle aanvragers vinden dat de beschikbare tijd om de aanvraag op te stellen niet in verhouding staat tot het subsidiebedrag. Voor een subsidie van deze omvang hebben de aanvragers meer tijd nodig. Met name omdat niet alle aanvragers direct op de hoogte waren van de regeling. Hierdoor hadden sommige aanvragers ongeveer drie weken om de aanvraag te schrijven of te laten schrijven door een extern bureau. Het was voor de aanvragers ook onduidelijk wat er van hen werd verwacht qua lengte van de aanvraag, omdat hier geen voorwaarden aan zijn gesteld. De tariefstelling is voor een deel van de samenwerkingsverbanden aan de lage kant. De loonkosten van sommige werknemers en de overheadkosten worden hierdoor niet volledig gedekt door de subsidie, terwijl de aanvragers verwachten dat de subsidie 100 procent van de kosten dekt. Uiteindelijk is er deels een impliciete cofinanciering. Als laatste hadden samenwerkingsverbanden moeite om het onderzoeksdeel los te zien van het praktijkdeel. Voor een aantal aanvragen zijn deze stappen geïntegreerd in een iteratief proces, waardoor het uitdagend was om deze onderdelen te onderscheiden.

Samenwerkingsverband

Een samenwerkingsverband tussen praktijk en onderzoek is een belangrijke voorwaarde voor het indienen van een aanvraag. Volgens beleidsmakers is het uitgangspunt van de regeling dat een vraag uit de praktijk, in combinatie met onderzoek bruikbare kennis oplevert. Beleidsmakers beoordelen of een onderzoeksinstelling geschikt is om in het samenwerkingsverband onderzoek te doen, om daarmee ook onafhankelijkheid van de onderzoeksinstelling te garanderen. Partijen uit de praktijk kunnen namelijk zelf een onderzoeksinstelling selecteren, waarbij mogelijke belangen vanuit beide partijen kunnen meespelen. Ook is het voor de regeling van belang dat kennis wordt gegenereerd die over sectoren heen bruikbaar is. Voor het adviespanel is het samenwerkingsverband een belangrijke voorwaarde om meer draagvlak te creëren voor de implementatie van interventies, werkwijzen en/of methodieken. Als zowel werkgevers, werknemers en onderzoek betrokken zijn en achter de maatregel staan, zijn maatregelen gemakkelijker te realiseren, en zijn er meer mogelijkheden om de reikwijdte van de maatregel te vergroten. Volgens beleidsmedewerkers was het aanvraagtijdstip slechts vier weken geopend, waardoor aanvragers maar zes weken de tijd hadden om een samenwerkingsverband te organiseren en een aanvraag in te dienen (als zij tijdig op de hoogte waren van de Expeditieregeling).

De aanvragers hadden wisselende ervaringen met het vinden van een onderzoekspartner. Een aantal aanvragers had al ervaring met samenwerken met het onderzoeksveld en zocht de bekende partners op voor deze samenwerking. De andere aanvragers moesten een nieuwe samenwerking aangaan. Ook is het onderzoek erg uitvoerend en is er een beperkte rol voor creativiteit voor de onderzoekers, wat de samenwerking minder aantrekkelijk maakt. De grootste uitdaging, voor alle aanvragers, was om onderzoeksinstituten voor een niet commercieel tarief mee te laten werken. Voor de partijen in het samenwerkingsverband is er een bepaalde vergoeding per verloond uur. Een onderzoeksinstelling is onderdeel van dat samenwerkingsverband, dus is het niet mogelijk om commerciële tarieven te rekenen. Volgens beleidsmakers bracht dit uitvoeringstechnisch problemen met zich mee, omdat partijen liever hadden gewild dat zij een onderzoeksinstelling konden inhuren, zodat de onderzoeksinstelling een factuur kon versturen en daarmee ook alle kosten vergoed kon krijgen. Bovendien komt vanuit de gesprekken met het adviespanel en beleidsmakers naar voren dat het niet altijd even duidelijk was wie er wel en niet onder het samenwerkingsverband kunnen vallen. Er is veel discussie geweest over wat nu bijvoorbeeld een O&O-fonds of brancheorganisatie is. Ook mocht een stichting in deze subsidieregeling geen samenwerkingspartner zijn, wat in de praktijk als onhandig werd ervaren.

Rol van het adviespanel ten opzichte van beleidsmakers

Het adviespanel had volgens beleidsmakers een belangrijke rol bij het beoordelen van de aanvragen, omdat zij expert zijn op het gebied van DI en LLO, en deze kennis bij beleidsmakers niet aanwezig was. Zij hadden de taak om de aanvragen op basis van inhoudelijke geschiktheid te beoordelen. Beleidsmakers voerden eerst controles uit op de aanvragen om te bepalen of zij voldeden aan de belangrijkste voorwaarden. Daarna werden de aanvragen beoordeeld door het adviespanel. Het beoordelingsproces duurde voor aanvragers lang, mede doordat het beoordelingsproces was verdeeld over drie verschil-

lende partijen (de directie UvB, de directie AV en het adviespanel) en de rolverdeling tussen beleidsmakers en het adviespanel als complex werd beschouwd. Beleidsmakers wilden niet op de stoel van het adviespanel zitten, maar wilden toch enkele inhoudelijke vragen aan aanvragers stellen. Daarnaast was de directie UvB niet betrokken bij het oordeel van het adviespanel, maar zij moesten deze beslissing wel verdedigen tegenover aanvragers. Bij veel regelingen beheert UvB het hele aanvraag en beoordelingsproces. In de huidige regeling voorzagt het adviespanel UvB alleen van een eindoordeel, en hebben zij niet bij elk criterium aangegeven waarom een aanvraag laag of hoog scoorde en welke afwegingen hierbij zijn gemaakt. Hierdoor was het voor UvB soms lastig om op juridische bezwaarschriften te reageren. Ook vertelden beleidsmakers dat het voor hen niet duidelijk was welke factoren doorslaggevend waren voor het adviespanel om een aanvraag af te wijzen of positief te beoordelen.

De leden van het adviespanel hebben de beoordeling op de volgende manier aangepakt: voor iedere aanvraag werd een aantal leden gevraagd om met de criteria grondig naar de aanvragen te kijken. Andere leden van het panel werd gevraagd om een globale beoordeling te geven. Op basis van de beoordelingen van leden die er grondig naar hebben gekeken, werden punten gegeven die weer met het gehele panel zijn besproken om tot consensus te komen. Uiteindelijk is voor elke aanvraag een totaaloordeel gegeven.

Zowel het adviespanel als de beleidsmakers vinden dat het beoordelingsproces moeilijk is verlopen; het adviespanel was zich niet bewust van het feit dat zij een toelichting moesten geven, en wat tijdens de vergaderingen werd besproken was niet voldoende voor een advies. Deze vereiste was volgens enkele leden van het adviespanel niet duidelijk gecommuniceerd. Daarnaast vertelden de leden van het adviespanel dat zij veel moeite hadden met het beoordelingskader, en dat het voor het adviespanel onduidelijk was hoe de punten van het beoordelingskader precies verdeeld moesten worden. Dit kwam omdat er veel onduidelijkheid bestond over wat er werd verstaan onder bepaalde elementen uit de regeling, en criteria op verschillende manieren geïnterpreteerd konden worden. Hierdoor was er veel variatie in de beoordelingen. Andere kritiekpunten op het beoordelingskader vanuit het adviespanel waren 1) het hanteren van een rankingsysteem in plaats van alleen beoordelen op projectniveau, 2) het ontbreken van gewicht aan de criteria en 3) het nauwelijks meenemen van de kosten. Als laatste stelde het adviespanel dat het voor de samenstelling van het adviespanel belangrijk is om een goede mix van leden te hebben die expertise hebben van zowel wetenschappelijk onderzoek als de praktijk.

Ervaring van de aanvragers met de beoordeling

De ervaringen met het beoordelingsproces verschilden tussen de goedgekeurde en afgekeurde aanvragen. Beide groepen waren het erover eens dat de uiteindelijke beoordeling lang op zich heeft laten wachten. In deze periode was het niet mogelijk om met het ministerie te communiceren en werden er beperkt updates gegeven. Dit viel de aanvragers tegen. De hoofdaanvragers van de toegekende aanvragen vonden het fijn dat er een mogelijkheid was om na de ambtelijke beoordeling te reageren op vragen. Dit gaf hun de mogelijkheid om een aantal zaken beter toe te lichten en een aantal fouten te herstellen. De hoofdaanvragers van de aanvragen die zijn afgekeurd vonden het ook prettig om een mogelijkheid te hebben om deze vragen te beantwoorden. Ze kregen echter de indruk dat hun aanvraag na het beantwoorden van deze vragen goedgekeurd zou worden, omdat het voornamelijk vragen ter verduidelijking waren en een enkele keer een verdiepende vraag. De samenwerkingsverbanden waren verbaasd dat de aanvraag uiteindelijk werd afgewezen. Alle afgewezen aanvragers vonden dat er een groot verschil zat tussen de afwijzing en de ambtelijke brief. De afwijzing voelde voor velen ook als een 'black box'. De afgewezen aanvragers hebben geen beoordelingsformulier gezien waarop ze kunnen zien waarom ze zijn afgewezen. Wel is er in de mail een aantal redenen voor afwijzing genoemd, maar de meeste aanvragers kunnen zich hier veelal niet in vinden, omdat een uitgebreide beoordeling aan de hand van vooraf opgestelde criteria ontbreekt.

Er is een aantal redenen voor afwijzing genoemd waar de afgewezen aanvragers zich niet in kunnen vinden. Volgens een van de aanvragers zijn ze afgewezen omdat de sociale partners niet betrokken zijn in het plan, terwijl één van de samenwerkingspartners een O&O-fonds is dat paritair door werkgevers en werknemers bestuurd wordt. Een andere aanvraag is afgewezen mede omdat de sector niet vertegenwoordigd zou zijn, hoewel de community van de werkgeversorganisatie bestaat uit tweeduizend leden.

Twee samenwerkingsverbanden achter de afgewezen aanvragen hebben bezwaar aangetekend. De andere samenwerkingsverbanden hadden geen vertrouwen in de bezwaarprocedure of wilden hier geen tijd voor vrijmaken. Ook is er een samenwerkingsverband dat een toelichtingsgesprek wilde met het ministerie over de afwijzing, maar hier is volgens hen niet op ingegaan door het ministerie.

2.5 Beleidsevaluatie

Hieronder beschrijven we de belangrijkste knel- en verbeterpunten van de Expeditieregeling die zijn benoemd in de gesprekken met beleidsmakers, het adviespanel en de aanvragers, en welke mogelijke oplossingen hiervoor zijn aangedragen.

Onduidelijkheid over de voorwaarden van de Expeditieregeling en het aanvraagproces: de voorwaarden voor het aanvragen van een subsidie en het aanvraagproces waren (achteraf) niet duidelijk, waardoor veel aanvragen niet voldeden aan de criteria, zijn afgewezen, en er veel verschil in de kwaliteit van de aanvragen zat. Een gevolg is dat aanvragen waar veel tijd en geld in is geïnvesteerd werden afgewezen, wat aanvragers demotiveert om in het vervolg weer in te schrijven. Onduidelijkheid over de voorwaarden, het aanvraagproces en het risico dat een aanvraag wordt afgewezen waren ook belangrijke redenen voor potentiële aanvragers om geen aanvraag in te dienen. Een oplossing die hiervoor is aangedragen is dat het opstellen van een aanvraag wordt gezien als een iteratief proces, waarbij er meer wordt samengewerkt tussen de aanvragers en de beoordelaars. Een manier om dit te bewerkstelligen is het instellen van een voorronde en/of voorgesprek waarin de aanvragers eerst de mogelijkheid krijgen om in hoofdlijnen hun idee en/of plan van aanpak uit te werken. Vervolgens kunnen beoordelaars toetsen of zij voldoen aan de minimale voorwaarden, ze kunnen vragen stellen en inhoudelijk feedback en/of tips geven voor het verder uitwerken van de aanvragen. Vervolgens kunnen de beoordelaars beoordelen welke aanvragen kansrijk zijn. De kansrijke aanvragen kunnen verder uitgewerkt worden. Zo voorkom je dat aanvragers veel tijd investeren in een aanvraag die uiteindelijk niet doorgezet wordt. Het risico om veel tijd en geld te investeren in het schrijven van een aanvraag die vervolgens wordt afgewezen, is een belangrijke reden voor potentiële aanvragers om geen aanvraag in te dienen.

Een andere oplossing die is aangedragen gaat over informatievoorziening over de voorwaarden, zodat aanvragers beter weten wat er van hen verwacht wordt en waarop zij beoordeeld worden. Voorwaarden kunnen uitgebreider, bijvoorbeeld met betrekking tot de verwachte lengte van de aanvraag en welke organisaties een aanvraag kunnen indienen. Ook kunnen onduidelijke begrippen specifiekere worden beschreven of meer toelichting krijgen aan de hand van voorbeelden, zoals het onderscheid tussen Activiteit A en B. Dit laatste geldt met name voor aanvragers met minder ervaring met het aanvragen van subsidie. Het ministerie stelt dat de regeling op onderdelen al toelichting en voorbeelden bevat. Deze ervaring van sommige aanvragers zou dus kunnen voortkomen uit de beperkte ervaring met het aanvragen van subsidie en/of de relatieve korte looptijd voor het indienen van een aanvraag. Hoe helderder de voorwaarden, des te minder potentiële aanvragers worden afgeschrikt. Volgens het ministerie was er een medewerker van UvB ter beschikking gesteld voor het beantwoorden van vragen en/of ondersteuning bij een aanvraag. Hier waren wisselende ervaringen mee onder aanvragers, maar de meerderheid van de aanvragers was positief over de beschikbaarheid van een UvB-medewerker.

Ook was het onderscheid tussen Activiteit A en B en tussen het activiteiten- en onderzoeksplan onduidelijk. Het onderscheid tussen Activiteit A en B kan worden weggelaten en/of het onderscheid moet duidelijker gemaakt worden. Beide activiteiten zijn namelijk van belang, maar je wil de keuze voor activiteiten zo veel mogelijk overlaten aan partijen. Tegelijkertijd wil je partijen niet afwijzen op het kiezen van een verkeerde categorie. Het activiteiten- en onderzoeksplan kunnen worden samengevoegd, zodat deze plannen meer geïntegreerd worden.

Ontbreken van criteria in de voorwaarden: er was veel variatie tussen de aanvragen en er was beperkte aandacht in de voorwaarden voor de urgentie (relevantie), voortgang en borging van projecten. Het adviespanel heeft hiervoor verschillende oplossingen aangedragen: 1) een probleemanalyse en de urgentie

om het probleem op te lossen in de aanvraag laten opnemen, 2) een tussentijds evaluatiemoment toevoegen om er zeker van te zijn dat projecten van de grond komen en haalbaar blijven, 3) als voorwaarde in de aanvraag opnemen dat partijen nadenken over de overdraagbaarheid van activiteiten door bijvoorbeeld aan partijen te vragen hoe zij ervoor zorgen dat andere partijen interventies gaan overnemen die (structureel) geld kosten, en waar die (structurele) financiering vandaan komt en 4) als voorwaarde een maximum stellen aan het aantal woorden en/of pagina's.

Daarnaast heeft volgens de afgewezen aanvragers de ambtelijke beoordeling ook weinig oog voor urgentie, voortgang en borging van de projecten gehad bij het beoordelen van de aanvragen. Dit was ook niet hun rol, maar werd wel gemist door aanvragers. Zij zijn afgewezen op een of meerdere van deze punten n.a.v. de beoordeling van het adviespanel, maar hebben hier geen vragen over gekregen na de ambtelijke beoordeling. De aanvragers zien als oplossing dat de beoordeling een meer iteratief proces is. Daarnaast kan een oplossing zijn dat het adviespanel ook een mogelijkheid krijgt om vragen ter verduidelijking te stellen, of dat de ambtelijke beoordeling kritischer naar de urgentie, voortgang en borging van projecten kijkt.

Te weinig tijd voor het opstellen van een aanvraag: aanvragers hadden weinig tijd om de aanvraag op te stellen. Dit geldt zowel voor aanvragers die later bekend werden met de subsidieregeling als aanvragers die vanaf het begin bekend waren met de regeling. Een langere periode tussen de bekendmaking van de regeling en het indienen van de aanvraag is daarom wenselijk. Dit heeft ook als voordeel dat partijen meer tijd hebben een onderzoeksinstituut te vinden en zich te verdiepen in de regeling. Ook hadden voornamelijk kleinere partijen geen capaciteit om een aanvraag in te dienen of een dergelijke regeling uit te voeren. Meer tijd voor het indienen van een aanvraag geeft kleinere partijen meer ruimte om ook een aanvraag in te dienen en op zoek te gaan naar mogelijkheden voor meer uitvoeringscapaciteit. Dit zou kunnen voorkomen dat kleinere branches of sectoren uitgesloten worden van de mogelijkheid om gebruik te maken van de Expeditieregeling.

Het kost tijd en moeite om samenwerkingsverbanden te realiseren: het samenwerkingsverband wordt van toegevoegde waarde gezien voor het onderzoeksdeel, maar het kostte veel tijd en moeite om een samenwerkingsverband te realiseren. Met name het vinden van een onderzoeksinstelling was voor sommige partijen uitdagend, omdat zij niet eerder met een onderzoeksinstelling hebben samengewerkt en doordat de tariefstelling voor de onderzoeksinstituten niet dekkend is. En gezien de beperkte tijd om een aanvraag op te stellen, kan het een rol hebben gespeeld in het aantal aanvragen. Het is tot dusver onduidelijk in welke mate dit ertoe heeft geleid dat aanvragen niet rond zijn gekomen. Volgens sommige aanvragers is het kwestie van wennen en leren hoe je moet samenwerken. Een oplossing om het voor aanvragers gemakkelijker te maken om een samenwerkingsverband te realiseren is het onderzoeksinstituut niet te kwalificeren als lid van het samenwerkingsverband, maar om als instelling onderzoekspartijen in te huren. Dan kunnen commerciële tarieven gehanteerd worden.

Rolverdeling tussen beleidsmakers (AV, UvB) en het adviespanel: zowel de directies AV en UvB als het adviespanel hadden een rol in de beoordeling van de aanvragen. Hierdoor verliep het proces over drie verschillende lagen/schijven, wat het doorloopp proces complex, lang en verwarrend maakte voor aanvragers. Voor het tweede tijdvak zou het misschien beter zijn om er één schijf tussenuit te halen. Ook zat er een groot gat tussen de ambtelijke beoordeling en de beoordeling van het adviespanel, waardoor de vragen die gesteld worden door het ministerie niet de vragen waren die het adviespanel wilde voorleggen aan de aanvragers. Een oplossing zou kunnen zijn, zoals eerder voorgesteld, dat het adviespanel ook de mogelijkheid krijgt om vragen te stellen.

Onduidelijkheid over het beoordelingskader: leden van het adviespanel hadden moeite om het beoordelingskader te gebruiken waardoor er verschil was in de interpretatie van het beoordelingskader tussen de leden van het adviespanel. Voor het adviespanel zou het beter zijn om vooraf betrokken te worden bij het beoordelingskader en om de belangrijkste uitgangspunten van de regeling door te nemen. Op deze manier kunnen onduidelijkheden vooraf worden uitgelegd en/of verduidelijkt worden en kunnen zij vooraf meer overeenstemming bereiken. Ook is het voor het tweede tijdvak van belang dat het adviespanel ook een toelichting geeft en niet alleen een eindoordeel.

Tijdens de gesprekken in mei 2023 was het voor de afgewezen aanvragers niet duidelijk waarom ze precies zijn afgewezen, omdat zij het beoordelingskader nog niet hebben ingezien. Ook om meer duidelijkheid aan de voorkant te geven raden aanvragers aan om het beoordelingskader tijdens de openstelling van de regeling bekend te maken. Dan weten potentiële aanvragers waarop ze beoordeeld gaan worden. Daarnaast is het voor transparantie belangrijk dat de aanvragers het ingevulde beoordelingskader te zien krijgen, zodat zij weten waarom ze zijn afgewezen of geaccepteerd.



REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Conclusies en aanbevelingen

3

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk beschreven we de resultaten van de procesevaluatie vanuit de ervaring van de beleidsmakers, het adviespanel en (niet-)aanvragers. In dit hoofdstuk geven we een antwoord op de onderzoeksvragen van de procesevaluatie, waarin we ook onderscheid maken tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus. Tevens geven we in dit hoofdstuk aanbevelingen voor het tweede tijdvak van de Expeditieregeling.

3.2 Conclusies

Voor de procesevaluatie hanteerden we de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe zag **het proces** eruit, is dit uitgevoerd volgens plan? Sluit het proces aan bij het doel van de regeling? (beleidsinrichting, inrichting proces, communicatie, beoordeling)
2. Wat is **het bereik** geweest? (a. uitputting van het budget, b. hoeveel aanvragen, c. verdeling over sectoren, d. doelgroepen en e. looptijd van activiteiten)
3. Wat is de **waardering en ervaring** van (niet-)aanvragers, beleidsmakers en het adviespanel als het gaat om a) informatie en voorlichting, b) aanvraagproces, c) beoordelingsprocedure en d) verantwoordingsprocedure?
4. Welke **aanbevelingen** kunnen gedaan worden voor het proces van het tweede tijdvak?

Het proces

De Expeditieregeling is ontstaan vanwege een maatschappelijke behoefte voor het (door)ontwikkelen en breder toepasbaar maken van kennis over DI en LLO (**agendavorming**). Dit komt voort uit de vergrijzing en de noodzaak om mensen langer en gezonder aan het arbeidsproces te laten deelnemen. De regeling is opgezet in samenwerking met sociale partners en heeft als doel het versnellen, vaker toepassen en breder verspreiden van praktische en wetenschappelijke kennis op het gebied van DI en LLO.

De **beleidsvoorbereiding en beleidsbepaling** hebben geleid tot de keuze voor een subsidieregeling, waarbij werkgevers en werknemers worden gestimuleerd om te investeren in DI en LLO. De overheid speelt hierbij een faciliterende rol door via subsidies de financiële drempel voor partijen te verlagen. Concreet betekent dit dat bedrijven voor de volle 100 procent zijn gesubsidieerd, omdat zij van groot belang zijn voor het uitvoeren van activiteiten. Het samenwerkingsverband waarbij onderzoeksinstellingen en sociale partners samen een aanvraag indienden, vergroot daarbij het draagvlak voor maatregelen en de kans op bredere toepassing.

De Expeditieregeling combineert een subsidieregeling met een kennisregeling, waarbij zowel het gebruik als de ontwikkeling van kennis op het gebied van DI en LLO wordt gestimuleerd. De combinatie van een kennisregeling en een procedure die grotendeels lijkt op een tender was nog niet eerder uitgevoerd. Vanwege de inhoudelijke component is er een adviespanel ingeschakeld om de aanvragen inhoudelijk te beoordelen. Dit maakte de uitvoering van de procedure complex. Ervaring met onderzoekssubsidies en tenderprocedures zijn van belang om dit soort procedures op een goede manier in te richten. Dit kan mogelijk ook voorkomen dat aanvraag- en beoordelingsprocedures moeizaam verlopen, zoals bij de Expeditieregeling het geval was.

Hoewel de Expeditieregeling zich onderscheidt van andere regelingen door de focus op kennisontwikkeling en bredere toepasbaarheid, zijn er ook enkele kritische geluiden. Sommige leden van het adviespanel betwijfelen of een subsidie alleen voldoende is voor duurzame ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en benadrukken dat meer nodig is om effecten te borgen. De regeling draagt bij aan de doelen van het MIP door het beschikbaar stellen en verspreiden van kennis die voortkomt uit de regeling en de verbindingstafel. Tegelijkertijd kwam in de **beleidsuitvoering** naar voren dat er in de aanvragen meer aandacht is gewenst voor de borging en overdraagbaarheid van resultaten uit projecten.

Samenvattend is het proces van de Expeditieregeling grotendeels verlopen op de manier waarop de subsidieregeling is ingericht. Tegelijkertijd verliep de uitvoering van de subsidieregeling voor beleidsmakers,

het adviespanel en voor de aanvragers zelf moeizaam. Dit had deels te maken met het feit dat het een nieuwe regeling was die nog niet eerder was uitgevoerd.

Het bereik

Het bereik van de subsidieregeling is tot nu toe beperkt geweest. Voor het bekend maken van de regeling is een factsheet beschikbaar gesteld en actief verspreid. Ook is er een webinar georganiseerd voor potentiële aanvragers, en is er ingezet op het bereiken van partijen via bestaande contacten. De meeste aanvragers zijn op de hoogte gesteld via hun eigen netwerken. Dat de communicatie over de regeling met potentiële aanvragers nog beperkt was, blijkt uit het feit dat een groot deel van de niet-aanvragers zei niet bekend te zijn met de Expeditieregeling. Ook hadden veel van de niet-aanvragers, en dan met name kleinere partijen, onvoldoende capaciteit voor het indienen van een aanvraag en de uitvoering van de activiteiten. Dat met name grotere organisaties een aanvraag hebben ingediend, bevestigt het beeld dat organisatiegrootte meebepaalt of een organisatie een aanvraagpoging doet. Positief aan het bereik is dat er wel veel variatie over sectoren te zien is in de aanvragen. In het eerste aanvraagtijdvak zijn er tien aanvragen ingediend, waarvan slechts bij vier aanvragers de subsidie is toegekend en het budget niet 100 procent is uitgeput. Activiteiten gericht op het ontwikkelen, uitvoeren en onderzoeken van experimenten in bedrijven of organisaties waren beperkt aanwezig, waarbij de korte doorlooptijd een rol kan hebben gespeeld.

Waardering en ervaring

In de **beleidsevaluatie** zijn verschillende knel- en verbeterpunten van Expeditieregeling naar voren gekomen.

Informatie en voorlichting

Een belangrijk knelpunt was de bekendheid van de subsidieregeling onder potentiële aanvragers. Veel potentiële aanvragers werden pas laat op de hoogte gesteld van de regeling. De informatievoorziening, zoals een factsheet en een webinar, was niet voldoende interactief en gaf beperkte mogelijkheden om vragen te stellen. Hierdoor hadden potentiële aanvragers weinig tijd en duidelijkheid om een aanvraag op te stellen. Ook waren de subsidievoorwaarden en aanvraagprocedure niet altijd duidelijk en soms ingewikkeld, waardoor sommige potentiële aanvragers voortijdig afhaakten. Kleine organisaties vonden de administratieve verplichtingen te complex en kostbaar, waardoor het rendement van de subsidie laag leek. Er was ook een gebrek aan capaciteit en bekendheid met de regeling bij sommige potentiële aanvragers.

Aanvraagproces en beoordelingsprocedure

Er was onduidelijkheid over de aanvraagvoorwaarden en het onderscheid tussen Activiteit A en B. De kwaliteit van de aanvragen varieerde en sommige aanvragers hadden moeite om aan de criteria te voldoen. Ook was het onderscheid tussen het onderzoeks- en activiteitenplan onduidelijk, en was er in de aanvragen onvoldoende informatie over de relevantie (probleemanalyse), borging en overdraagbaarheid van activiteiten. Voor de (potentiële) aanvragers was het beoordelingskader vooraf onduidelijk, ook bij de uiteindelijke beoordeling. Het beoordelingsproces duurde lang en de rolverdeling tussen het adviespanel en beleidsmakers was complex. Er was behoefte aan meer communicatie en toelichting vanuit het adviespanel en een duidelijker en transparanter beoordelingskader.

3.3 Aanbevelingen voor het tweede tijdvak

Om de verschillende knel- en verbeterpunten in het tweede tijdvak zo veel mogelijk te voorkomen, doen we de volgende aanbevelingen met betrekking tot de opzet van de regeling enerzijds en met betrekking tot de informatie en voorlichting, het aanvraagproces en de beoordelingsprocedure anderzijds.

Opzet van de regeling

- Implementeer een iteratief aanvraagproces met een voorronde en/of voorgesprek waarin aanvragers hun ideeën en plannen kunnen presenteren, vragen kunnen stellen en feedback kunnen ontvangen, zodat alleen kansrijke aanvragen verder uitgewerkt worden en tijd en geld bespaard wordt.
- Laat het onderscheid tussen een activiteiten- en onderzoeksplan vervallen, en vraag in plaats daarvan meer informatie op over de relevantie, borging en overdraagbaarheid van projecten.
- Maak vooraf aan directies van SZW en het adviespanel duidelijk wie welke rol in het proces heeft en wanneer zij in het proces worden ingeschakeld, zodat het beoordelingsproces geen vertraging oploopt. Maak ook het beoordelingsproces minder complex door het over minder lagen en/of schijven te laten verlopen, en geef het adviespanel ook de mogelijkheid om vragen aan aanvragers te stellen.

Informatie en voorlichting

- Verbeter de communicatie over en bekendheid van de Expeditieregeling: Zorg ervoor dat potentiële aanvragers beter bereikt en voldoende geïnformeerd worden over de subsidieregeling. Organiseer bijvoorbeeld interactieve webinars waar deelnemers meer mogelijkheden hebben om vragen te stellen en zorg voor duidelijke en begrijpelijke informatievoorziening. Hiervoor zou bij potentiële aanvragers nagegaan kunnen worden hoe zij op de beste manier bereikt en geïnformeerd kunnen worden over de Expeditieregeling. Ook is het belangrijk dat potentiële aanvragers actief en op tijd op de hoogte worden gesteld van de openstelling van de regeling, zodat ze voldoende tijd hebben om een aanvraag op te stellen en in te dienen.

Aanvraagproces

- Vereenvoudig het aanvraagformulier: verminder onnodige administratieve lasten en vraag alleen relevante informatie die nodig is voor de beoordeling. Zorg voor een duidelijke en gestructureerde indeling van het formulier, zodat aanvragers gemakkelijk de benodigde informatie kunnen invullen en indienen. Overweeg hiervoor om expertise van partijen in te schakelen die ervaring hebben met onderzoekssubsidies of tenderprocedures. Ook zou het kunnen helpen om na het doorvoeren van wijzigingen in het aanvraagproces het proces met een aantal aanvragers te doorlopen, zodat eventuele knelpunten nog voorkomen kunnen worden.
- Verduidelijk de aanvraagvoorwaarden: zorg voor heldere en specifieke aanvraagvoorwaarden, waarbij onduidelijke begrippen worden toegelicht met voorbeelden. Dit kan bijvoorbeeld door het opstellen van richtlijnen met betrekking tot de lengte van de aanvraag en/of door toelichting op het begrotingsformulier dat voor sommige aanvragers moeilijk in te vullen was. Ook kan het helpen om vooraf de aanvraagformulieren met een aantal aanvragers te doorlopen, zodat eventuele onduidelijkheden voorkomen kunnen worden. Maak daarnaast het onderscheid tussen Activiteit A en B duidelijker met voorbeelden, of overweeg om dit onderscheid volledig weg te laten. Dit voorkomt verwarring bij aanvragers en zorgt ervoor dat zij beter kunnen inschatten welke activiteiten het beste passen bij hun project.
- Faciliteer het vormen van samenwerkingsverbanden: ondersteun aanvragers bij het vinden van geschikte onderzoekspartners en maak het gemakkelijker om onderzoeksinstituten tegen een commercieel tarief in te huren. Zorg voor een duidelijke definitie van samenwerkingsverbanden en creëer meer helderheid over welke organisaties wel of niet in aanmerking komen. Faciliteer bijvoorbeeld een netwerkevenement of matchmakingssessie waar potentiële samenwerkingspartners elkaar kunnen ontmoeten en ideeën kunnen uitwisselen.

Beoordelingsprocedure

- Maak het beoordelingsproces transparanter: zorg voor een duidelijk en gestructureerd beoordelingsproces (bij voorkeur doorontwikkeld samen met het adviespanel), waarbij de beoordelingscriteria en afwegingen van het adviespanel beter worden gecommuniceerd naar aanvragers. Geef aanvragers de mogelijkheid om direct aan het adviespanel een toelichting te geven op hun aanvragen en zorg voor een heldere motivering van afwijzingen. Dit verhoogt de transparantie en het vertrouwen in het beoordelingsproces. Voor het verbeteren van de beoordelingsprocedures kan ook overwogen worden om expertise van partijen in te schakelen die ervaring hebben met onderzoekssubsidies.

- Geef feedback aan afgewezen aanvragers: voorzie afgewezen aanvragen van waardevolle feedback over de redenen voor afwijzing. Dit stelt hen in staat om verbeterpunten in hun aanvraag te identificeren en te verbeteren voor eventuele toekomstige aanvragen.

Door deze aanbevelingen op te volgen kan de communicatie en uitvoering van de Expeditieregeling worden verbeterd. Hierdoor zijn potentiële aanvragers beter geïnformeerd, wordt voor hen de drempel verlaagd en krijgen zij meer vertrouwen in een succesvol aanvraagproces. Dit kan leiden tot een groter en diverser aantal aanvragen, een hogere kwaliteit van de ingediende voorstellen en een effectievere uitvoering van de subsidieregeling.



REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl